

BELLPUIG

ARTÀ

PRENSA
FORN

24 SETEMBRE 1988 No. 78 - V ÈPOCA - ANY XXIX - REVISTA QUINZENAL

sumari

* PORTADA

La imatge del bullici de la gent pels carrers de la nostra vila el dia de Fira es dona immediatament la mà amb la de l'anar i tornar dels nostres infants al col·legi. Si bona fou la Fira desitjam que millor sigui per a tots el curs escolar 88-89.

* ELS NOSTRES COL·LEGIS D'EGB

Fitxa dels nostres col·legis d'EGB i novetats de cada un d'ells davant aquest curs.

(planes 6 i 7)

Editorial (plana 3)

* UNA XERRADA AMB...

Maria Àngela Pomar, professora del Centre d'Integració al Col·legi Sant Bo-naventura.

(plana 2)

* POLÍTICA LOCAL

Crònica del ple de dia 6 de setembre

(plana 10)

* NOTICIARI

* XERRIM XERRAM

* ESPORTS

* MÉS COL·LABORACIONS

una xerrada amb ...

C. Obrador

Maria Àngela Pomar Sancho, psicòloga. Professora de recolzament al C. S. Bonaventura, Centre d'Integració.

Aquesta dies els col·legis han estat notícia davant el començament d'un nou curs. El Col·legi Sant Bonaventura ho ha estat doblement per l'experiència que va a començar com a Centre d'Integració. Per parlar damunt aquesta nova experiència BELLPUIG ha anat a fer una xerradeta amb Na Maria Àngela.

BELLPUIG.- Què és un Centre d'Integració?

MARIA ÀNGELA.- Centre d'Integració és aquell que es fa càrrec dels alumnes de molt diverses capacitats. Un Centre d'Integració acull tant els infants anomenats normals, com els qui tenen algun tipus de deficiència, i també, si es dona el cas, a nins amb facultats excepcionals (nins superdotats). Acollir-los suposa dur a terme un programa que faci possible al màxim el desenvolupament de les capacitats de cada un.

La Integració pretén educar l'infant deficient en un ambient "normal" i formar els demés alumnes perquè sàpiguen conviure i acceptar les diferències individuals.

S'intenta unificar l'educació ordinària (la que ofereixen la major part dels centres) i l'educació especial (la que es duu a terme en centres especials), tot això amb la finalitat d'oferir una sèrie de serveis educatius a tots els infants en base a les seves necessitats d'aprenentatge.

B.- Per què al Col·legi de Sant Bonaventura?

M.A.- El nostre Col·legi va sol·licitar ser Centre d'Integració davant la necessitat d'una atenció especial a alguns alumnes que ja restaven a les nostres aules. Es dona la circumstància que precisament aquests infants es troben escolaritzats en els primers nivells que és quan més fàcil resulta la integració.

B.- Poden venir allots de tota la Comarca?

M.A.- Poden acollir-se aquells nins de la nostra comarca, dels quals el diagnòstic realitzat per l'equip psico-pedagògic aconselli la seva escolarització en algun dels dos cursos d'Educació

Preescolar o en 1er curs d'EGB (sempre que les places no estiguin cobertes). I estam compromesos a incorporar nous alumnes deficients en cursos successius.

B.- Què suposa pel Col·legi de Sant Bonaventura aquesta experiència?

M.A.- Aquest fet suposa comptar amb un mestre de recolzament i la reducció del nombre d'alumnes per aula (fins a 25 alumnes incluint un màxim de 2 alumnes amb algun tipus de deficiència). Aquesta dotació ens permetrà oferir una educació més personalitzada per a tots, una major qualitat educativa.

B.- Quina serà la teva feina a partir d'ara?

M.A.- A partir del curs que estam iniciant he passat a ser la mestra de recolzament a la integració, el que suposa reforçar la tasca del mestre amb tots els alumnes i, a la vegada, elaborar programes de desenvolupament individual per els nins que el necessitin, seguir aquests programes en col·laboració amb el mestre i l'equip psico-pedagògic, realitzar els aspectes concrets dels programes dins o fora de la classe i orientar, juntament amb el mestre, els pares en vistes a aconseguir una participació activa en el procés educatiu dels seus fills.

BELLPUIG dona les gràcies a na M^{re}. Àngela per la seva amabilitat al contestar aquestes preguntes, a la vegada que li desitja un bon encert en la seva nova tasca.

San Francisco, 26 - Tel. 56 23 25 - ARTA

GRUAS ARTA

en la Comarca de Llevant:

Recogida de coches viejos y grúa

SERVICIO PERMANENTE

las 24 horas del día

Tf. 562323 ARTA

editorial

EDUCAR: TOT UN DESAFIAMENT

Educació: - Acció i efecte d'educar, formar i instruir a una persona, especialment els joves.

- Coneixement dels bons modals i costums de la societat.

- Conjunt de fórmules per a desenvolupar la instrucció o les opinions a la societat...

Segurament la paraula "educació" ha estat definida de moltes formes, i també és molt possible que no n'hi hagi cap de completa, real i total. Cada un de nosaltres en té un concepte personal, una interpretació subjectiva, particular. Tots en parlem d'educació, i és que tots hem rebut qualche mena d'instrucció i també en participam a l'hora d'educar als demés. Tots hi estem involucrats dins el fet educatiu. Neix i mor amb la persona.

Malgrat Lessing afirmà que l'home pot arribar a l'autoeducació individual i col·lectiva, és clar que això suposaria un risc massa car per a la societat. Les institucions educatives assumeixen el compromís de mantenir, perpetuar i perfeccionar la transmissió de les estructures del món actual, i, per tant, són les responsables de la validesa de les instruccions transmeses en el futur.

Per tot això, dins una comunitat de persones en llibertat i democràcia -pluralitat de llengües, Nacionalitats, tradicions, costums, ...-, el fet educatiu també es converteix en plural i lliure. Les diferents ofertes educatives intenten esser feals a unes idees concretes i definides que agaranteixin la pluralitat de pensament en el futur. Ja hauria d'haver passat a la història aquella concepció de l'escola com a la fàbrica de personalitats i pensaments calcats, idèntics els uns als altres amb la finalitat de crear persones-robots al servei incondicional del poder. No obstant hem d'esser conscients que els programes educatius vénen establerts per les institucions polítiques...

Nosaltres tenim la sort de viure a un poble on el fet educatiu es viu amb preocupació i serietat, on s'ha aconseguit desmassificar les aules i on l'oferta educativa arriba des del Jardí d'infància fins al COU. Els nostres joves gaudeixen d'un servei de Psicologia, Pedagogia, Logopèdia i Recolzament. Dues guarderies-Jardins d'infància, tres centres de Preescolar i E.G.B., un de B.U.P. i un de F.P. És molt probable que no en trobàssim molts de pobles de cinc mil habitants amb unes condicions tan favorables, en aquest aspecte, com el nostre.

Tot això és patrimoni de tots els artanencs o de tots els qui, de qualche manera en reben els serveis. Per tant, ens toca a tots saber-ho valorar i mantenir com a garantia de futur per a tots els nostres joves i de la nostra comunitat.

BELLPUIG

REVISTA QUINZENAL
Nº 78 V EPOCA 24 SET.1988

**REDACCIÓ
I ADMINISTRACIÓ:**

C. Rafel Blanes, 10, 1ª ARTA

Dipòsit legal: P.M. 57-1969.

IMPRIMEIX:

Gràfiques Llevant
Carrer Ciutat, 55. ARTA.

CONSELL DE REDACCIÓ: R. Umbert, C. Obrador, G. Bisquerra, B. Lliteras, J. Mayol, S. Massanet, A. Esteva, M. Santandreu, J.Mª Massanet, E. Piris, Mª Gelabert, J.L. Martín.

COL·LABORADORS: A. Genovart, Pere Xim, G. Bisquerra, C. Obrador, B. Lliteras, P. Vaquer, J. Cabrer, B. Tous, J. Lillo.

FOTOGRAFIA I DIBUIXOS: G. Bisquerra, A. Torres, C. Obrador i Arxiu.

ADMINISTRACIÓ: G. Bisquerra, A. Esteva, C. Guerrero, Maria Gelabert, Mª Antònia Sureda.

notícies

UNA ESCULTURA DE PERE PUJOL AL VATICÀ

Amb motiu de la beatificació del Pare Ginebró Serra, el missioner de Petra evangelitzador de les americanes terres de la rica Califòrnia, una delegació mallorquina visitarà Roma, i més concretament el Vaticà, on serà entregada al Papa Wojtyła, i per part de l'entitat bancària "Sa Nostra", una figura del franciscà petrer feta pel nostre escultor Pere Pujol. Potser caldria tenir en compte, a l'hora de judicar aquesta beatificació, la opinió dels grups indigenistes, descendents d'aquells autòctons i primers habitants del continent americà aleshores

conquerit i colonitzat per força de la Corona d'Espanya. Tammateix, i malgrat l'opinió de la cultura occidental, una elemental i ancestral raó històrica hauria d'emparar els drets culturals i religiosos d'aquelles gents que en els segles XV, XVI i XVII foren subjugades pel poder de les avançades armes i estratègies dels colonitzadors. Potser, em pregunto, si nosaltres som mai colonitzats per cultures d'altres planetes, celebrarem amb alegria el centenari de la invasió? Si així fóra, caldria acceptar no només l'èxit de la colonització geogràfica sinó també del de la mental que hauria fet possible una mena de "Síndrome d'Estocolm".

En tot cas, ara, aquesta mena d'escrit no es pot, per qüestió d'espai, envitricollar en l'anàlisi de la Història. No és per a celebrar res de la Història que firm aquesta nota. Es tan sols per a felicitar a Pere Pujol, l'obra del qual ensumarà i veurà de prop aquelles obres d'autors ja immortals (Buonarrotti, Urbino, Boticelli...) que conformen els fabulosos tresors del Vaticà, la justa existència dels quals és del tot qüestionable davant tanta pobresa i fam del Tercer Món. Amb tot, enhorabona, Pere. Ja ets a l'anomenada "Ciutat Eterna".

Miquel Mestre
Setembre 88

DE LA PARROQUIA

TOMBOLA PARROQUIAL

També enguany la Tómbola ha estat un èxit. Exit de participació, de recaptació (s'han obtingut uns beneficis de 443.824 ptes.), un èxit de col·laboració en tots els sentits.

Una vegada més, com cada any, la Parròquia dona les gràcies a tots els qui d'alguna manera han ajudat a que la Tómbola pogués anar endavant una vegada més. Gràcies.

EXCURSIÓ PARROQUIAL

Cada any, dins el novembre, les parròquies d'Artà i Sa Colònia organitzen una excursió fora de Mallorca. Aquest any li ha tocat al Pirineu Aragonès, Lourdes i Andorra. Les dates són del dia 12 al dia 18 de novembre. El preu: 40.800 pen-

sió completa i el plaç d'inscripció a la parròquia d'Artà o a Na Gabriela Genovart de Sa Colònia, acabarà dia 25 d'octubre.

HORARI DE MISSES D'HIVERN

A partir de demà diumenge, 25 de setembre, i degut al canvi d'hora, entrarà l'horari de misses d'hivern que serà així:

Dissabtes:

18'30 h.
19'30 h.
20'00 h.

Esglesieta
Parròquia
Convent

Diumenges:

10'30 h.
12'00 h.
17'00 h.
19'30 h.
20'00 h.

Convent
Parròquia
Sant Salvador
Parròquia
Convent

Els dies feiners hi haurà missa a les 19'00 h. a la capelleta del Centre Social i a les 20'00 h. al Convent.

POLIGON INDUSTRIAL

El passat dia 15 al saló del Centre Social tingué lloc una reunió per tal d'informar ja d'una manera més o manco definitiva el que potser sigui el futur polígon industrial d'Artà.

Primerament parlà el batle M. Pastor, anunciant que ja definitivament s'havien donat les passes necessàries perquè es pogués ubicar el polígon i que seria a les finques entre la carretera de Capdepera i la de Canyamel.

També parlar el Sr. Eduard Llop de Gestur Blear, perfilant els detalls del projecte.

El total de metres seran 164.000 aproximadament, dels quals seran parcel·lats uns 110.000 després d'haver obert els carrers i deixat les zones verdes. Els propietaris de les finques tindran el 18 % del total de les seves finques i serà el pagament que rebran a més de poder triar els primers el seu solar. Pels demés anirà a sorteig entre els demés sol·licitants.

El mínim dels solar seran de 800 metres, edificables un màxim del 60%. Al final hi hagué col·loqui i una petita enquesta entre els assistents per saber més o manco els metres de cada qual, quedant en que els dies 19 i 21 a vespre, a Na Batlessa, es recollirien les sol·licituds entregant 200 ptes per m2. de solar. El preu del mateix sembla serà entre 4 i 5 mil pessetes.

Així que pareix que la cosa va en serio i que si es correspon, tendrem a curt termini el desitjat polígon a Artà.

Els equips de bàsquet, tant masculí com femení, apareixen en aquest número amb el nom de Sant Salvador. Cal informar-vos que aquest nom no serà el que es dirà aquest any ja que s'espera trobar patrocinadors. En el cas del bàsquet femení ens han confirmat que aquest any l'equip es dirà **Esports Juma**. I en el cas del masculí, a l'hora d'escriure aquestes retxes, es seguien estudiant les ofertes que s'han rebut i s'espera que prest es sabrà el nom del nou patrocinador.

de la colònia

A. Genovart

S'HA ACABAT L'ESTIU

L'abundància de pluges caigudes la setmana passada apagaren la calor de l'estiu, assaonaren la terra i donaren la terra i donaren un ambient de tardor. Tot això, unit al retorn dels al·lots a l'escola, ha fet que la Colònia hagi recuperat la tranquil·litat pròpia dels dies d'hivern. L'animació tan sols retorna els caps de setmana, quan totes les persones que viuen fora però tenen aquí una casa, venen per disfrutar del dissabte i diumenge.

POCA VEREMA

Feia molts d'anys que la verema no havia estat tan "magre" comenguany. Igual que a la resta de Mallorca, la plaga del "mildiu" també es deixà sentir aquí i el raïm ha estat poc i de mala qualitat. Per altra banda el preu de les ametlles és vergonyós. Fa dos anys molts les venien entorn a les 150 ptes. kilo, l'any passat sobre unes 120 i enguany a 70 ptes. Una vegada més els productes del camp van tirats, quan la resta de coses pugen, els fruits de fora vila baixen. No és estrany que la gent pagesa es cansi i acabi per abandonar el camp. Lo que un no acaba d'entendre és que si va a comprar a la tenda una bossa de bessons d'ametla, són cars com a foc. I ja en parlarem del torró de Nadal. Està ben clar que tot l'assumpte dels preus forma part d'una xerxa d'interessos internacionals que ni els mateixos governs poden controlar i els que estam abaix ho hem de prendre així com ens ho donen. Certament la gent del

camp és d'aquella a qui sempre li toca dir: Amén.

EXTRAVIAT

Fa un parell d'anys, al final d'estiu ens visiten un bon grup d'internats a l'hospital psiquiàtric que passen unes vacances a la residència. Aquestes persones ja s'han arribat a fer familiars en el poble i la gent els mira amb simpatia quan els veu a la platja o per la vorera de mar. Enguany un dels interns, anomenat Perico, s'equivocà de camí i enlloc d'anar a la residència prengué carretera amunt perdent-se per fora vila (volants de Son Terrassa). El pobre passà al descampat més de 48 hores, aguantant les pluges i el fred. Al final, fou trobat per agents de la Guàrdia Civil i per alguns paisans que participaren en la recerca del bon home. Després de rebre l'alimentació necessària i l'adequat reconeixement mèdic, fou portat a Ciutat en una ambulància.

EXCURSIO

Seguint el costum d'anys enrera, les parròquies d'Artà i la Colònia organitzen, de la mà de Viatges Tramuntana, una excursió per la Península o l'estranger. Les dates s'elegeixen una vegada finalitzades les feines del camp i la temporada turística. L'excursió d'enguany es farà del 12 al 18 de novembre i es visitarà el Pirineu Aragonès, Lourdes i Andorra. El preu és de 40.800 ptes. Per a més informació: Parròquia d'Artà (tf. 562020) i Gabriela Genovart (tf. 589367).

Ara fa 25 anys

BELLPUIG, 8 de septiembre de 1963, nº 45.

* En SILUETA DEL MES y hablando del "xermar" de antaño dice R.G.B. "... Ahorra, no. En vez de "eixermar" se prende fuego a la maleza... y en paz. ¿Qué se provocan incendios o, cuando menos, los árboles contiguos salen mancillados? ¿Que ello tizna los bordes de camino y carreteras? ¿Y qué? El progreso lo exige...".

* En VOCES AUTORIZADAS, Santiago entrevista a Andrés Forteza Fuster después de haber realizado uno de sus numerosos viajes acompañado por Pere Pujol "Blanc" y Pedro Ginard Ferrer "Murtó". En este visitaron Valencia, Madrid y Barcelona y lo que más les gustó fue "... sin duda el Valle de los Caídos. Es realmente fantástico. Se necesita visitarlo para darse una cuenta de su gran magnitud...". Entresacándole las anécdotas, Andrés cuenta la experiencia del "Molino" en Barcelona: "... Era uno de los momentos culminantes de la actuación de la "vedette". Me levanté, me dirigí hacia ella y, en medio de la expectación general, le ofrecí, galantemente, un cigarrillo. Ella lo aceptó sonriente, al tiempo que me dispensaba una mueca de agradecimiento...". También cuenta que en el monasterio del Escorial un señor les tomó por franceses.

* En una Foto Comentada se ve una exposición de obras de palmito que, al parecer, fue una campaña del "llatró" para mandar a las misiones de Bombay (India).

ecos

JULIO

NACIMIENTOS

Día 1.- Juan Ginard Vives.- Hijo de Sebastián y Francisca. C/. Trespolet, 4-19.

Día 10.- Catalina Mestre Torres. Hija de Jaime y Antonia. Hostel, 8.

Día 10.- Miguel Mascaró Sancho. Hijo de Juan y Mª Isabel. A. Blanes, 10.

Día 22.- Josep Sánchez Pomer. Hijo de José M^a y Margerita. Major, 52.

Día 22.- Aurora-Alba Ferrera Barceló. Hija de Manuel y Francisca. Apolo, 15.

Día 27.- Ignacio Jesús Brunet Jiménez. Hijo de Ignacio y Rocío. Gran Vía 52.

MATRIMONIOS

Día 24.- Pedro Llitas Esteve con Mª de Los Angeles Longás Lacasa. C/. Bellpuig, 15.

Día 30.- Julio Gismero Elvira con Mª Francisca Serra Cursach. C/. C. Tedeschini, 14-22. Barcelona.

DEFUNCIONES

Día 5.- Miguel Ginard Sard. 92 años. a) de Sos Fulles. Sta. Margerita, 24.

Día 9.- Catalina Beuzé Amorós. 86 años. a) Gomendina. Major, 73.

Día 14.- Sebastián Gelabert Ginard. 76 años. a) Barraca. Cala Ratjada.

Día 20.- Francisco Anta Blenco. 69 años. C/. Pista.

Día 23.- Vicente Piris Miquel. a) Rum. 75 años. Crema, 34.

Día 24.- Gabriel Massanet Cervera. a) Jutgé. 81 años. Mayor, 8. Colonia S. Pedro.

Día 24.- María Esteve Tous. a) Bova. 87 años. Palma.

Día 31.- Lorenzo Planisi Capó. a) Canai. 44 años. San Marcos, 1. Colonia S. Pedro.

enquesta

ELS NOSTRES COL·LEGIS D'E.G.B.

SANT

BONAVENTURA

Fitxa del Col·legi:**Nombre de professors:** 14**Nombre d'alumnes:**

Jardí d'Infància: 26

(En acabar la temporada turística se n'afegeixen uns 10/12 més).

Preescolar: 39

Cicle Inicial: 54

Cicle Mitjà: 91

Cicle Superior: 114

Total alumnes: 324

Quines són les novetats del vostre col·legi en aquest començament de curs?

Enguany hem estat inclosos en el programa de Centres d'Integració. Els nivells en què s'inicia aquesta experiència són Preescolar i 1er de Cicle Inicial.

El Claustre de Professors ha decidit afron-

tar en els nivells de 5è, 6è, 7è i 8è el problema del fracàs escolar organitzant l'alumnat en aquests cursos, en les àrees de Matemàtiques i Llenguatge, per nivells de capacitat i coneixement, a fi que cada alumne assolís en aquestes àrees bàsiques el seu màxim nivell possible.

ESCOLA

ESTATAL

Fitxa del Col·legi:**Nombre de professors:** 10**Nombre d'alumnes:**

Preescolar: 41

Cicle Inicial: 49

Cicle Mitjà: 67

Cicle Superior: 52

Total alumnes: 209

Quines són les novetats del vostre col·legi en aquest començament de curs?

- S'han construït dues aules i Gimnàs cobert.

- S'ha afegit el curs 7è i, per tant, s'ha augmentat la plantilla amb un mestre.

- S'ha introduït l'Anglès a tots els cursos, inclús a preescolar.

DAVANT L'INICI DEL CURS

SANT

SALVADOR

Fitxa del col·legi:

Nombre de professors:	13
Nombre d'alumnes:	
Jardí d'Infància:	45
Preescolar:	45
Cicle Inicial	46
Cicle Mitjà:	52
Cicle Superior:	95
Total alumnes	283

Quines són les novetats del vostre col·legi en aquest començament de curs?

Innovacions pedagògiques:

- Estructuració del Jardí d'Infància de 3 anys com a plataforma prèvia a 1er de Preescolar. Programació conjunta Jardí d'Infància i Preescolar.

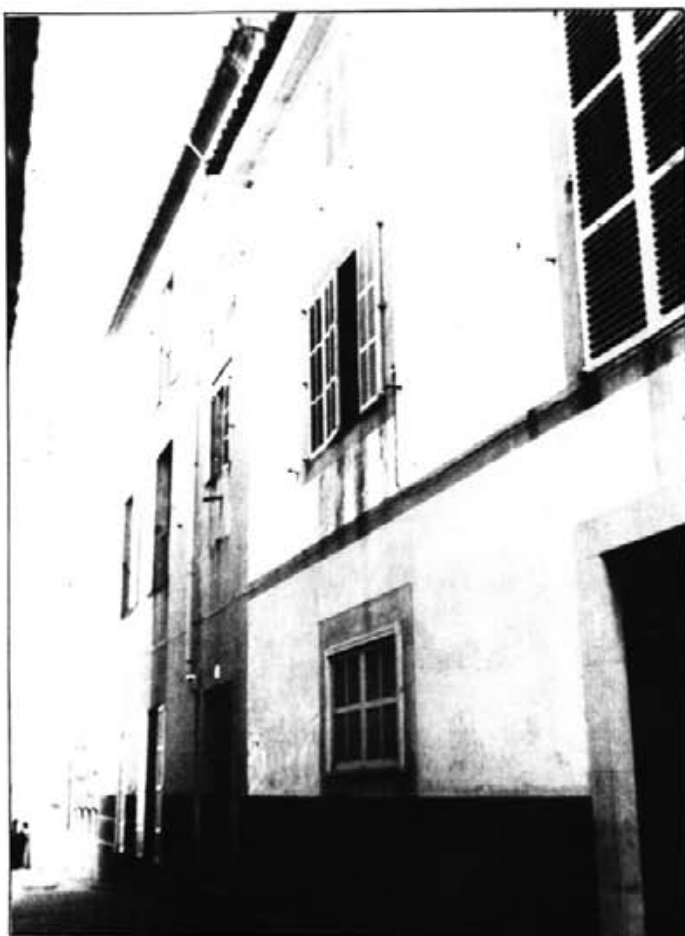
- Potenciament del contacte amb la família mitjançant entrevistes personals entre els pares de cada alumne amb el tutor corresponent.

- Adaptació de nivells de cursos a les possibilitats particulars de cada alumne, sobretot en els cursos manco nombrosos.

Altres innovacions:

- Important reforma a les classes de preescolar adaptant-les a les necessitats d'espai i estètica de l'ensenyament actual.

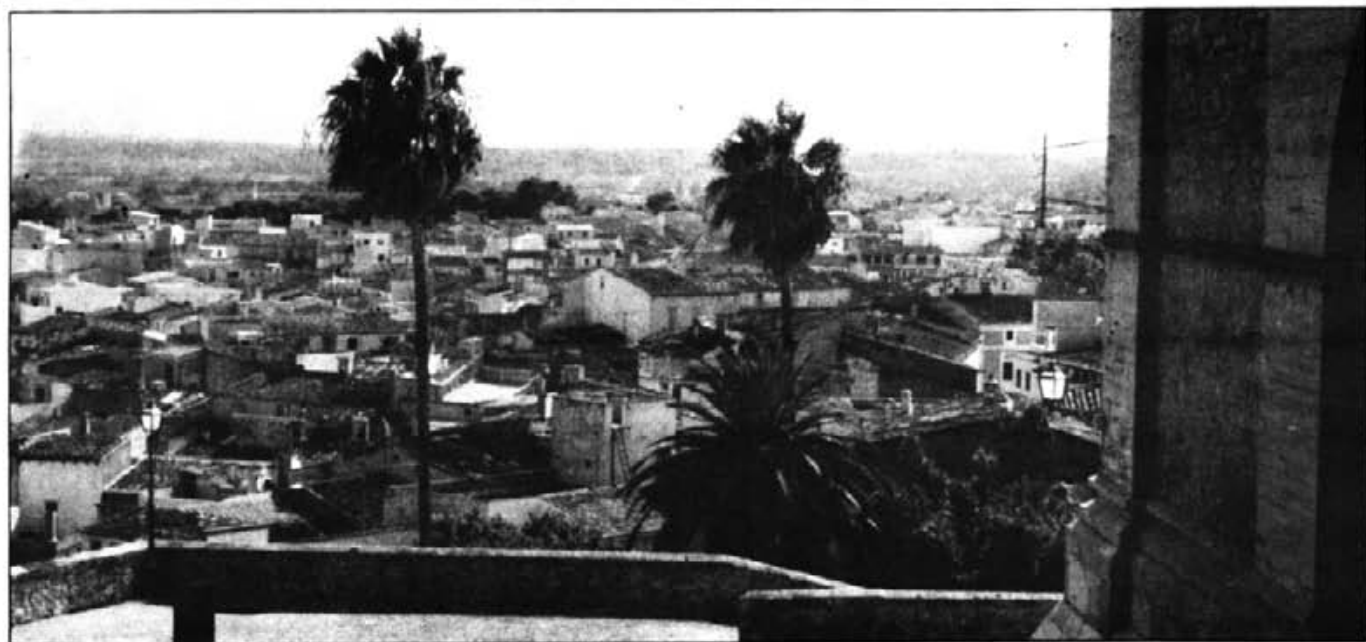
- Creació del menjador escolar com a nou servei del col·legi.

- Adequació de l'antiga capella com a Saló d'Actes i Audiovisuals.

- Nova aula de 3 anys.

- Nou horari lectiu segons el conveni col·lectiu d'ensenyament: de 9 a 12'30 i de 15 a 17.

col.laboració

Joan V. Lillo Colomar

Agost 88

SÀHARA: El dret de sobreviure. (I)

Encara que sé per experiència pròpia que el turisme provoca una greu despersonalització d'un poble, jo els deia als amics saharauis que molta gent de "duros" occidentals pagarien per poder viure l'aventura d'un viatge al desert del Sàhara i que jo, en aquests primers dies de juny, estava vivint.

I és que a més de voler fer sentir la meua solidaritat amb el bon poble saharauí, era clar que estava fruit de l'aventura, una aventura que ni de petit havia somiat que es pogués fer realitat.

El viatge que férem quinze mallorquins i menorquins al camp de refugiats de Tindouf, al sud d'Argèlia, es va convertir per a mi en qualque cosa més que la visita als hospitals, escoles, tallers i pobles dels camps, encara en qualque cosa més que en el fantàstic contacte humà amb el poble saharauí, amb les seves festes i vida diària... un menorquí i jo forem convidats a anar a les zones alliberades del Sàhara, es a dir a una zona declarada encara com a "zona de guerra"...

Hi ha una tragèdia a l'antic Sàhara espanyol, hi ha una guerra. L'estat espanyol quan va deixar el Sàhara pressionat per l'ONU, no ho va fer amb la dignitat que li pertocava, ni tampoc complint les promeses fetes al poble saharauí i a l'ONU de donar-los la independència, sinó més bé ben al contrari va vendre el Sàhara al Marroc i a Mauritània. Mauritània és un país molt pobre i amb greus problemes deguts a la sequera que castiga el país; aviat es va rendir als soldats de la República Arab Saharauí Democràtica, als soldats del Front Polisari.

L'exèrcit marroquí no va fer el mateix, sinó que va potenciar molt més una guerra que significava:

- Aguantar la supervivència del règim tirànic d'en Hassan II fent exaltació d'un fals patriotisme contra un altre país.

- Empobrir greument el massa pobre ja poble marroquí.
- Donar negocis de venda d'armes a països com els EUA, Sudàfrica, Espanya, Bèlgica i França.

UNA GUERRA QUE SIGNIFICA NO DEIXAR VIURE, SOBREVIVRE UN POBLE A LA SEVA TERRA: EL POBLE SAHARAUI.

- Provocar la fuga de la població saharauí cap als camps de refugiats del desert de Tindouf, una de les zones més dures del desert Saharià.

- Repressió inhumana contra dones, vells i nins que resten a les zones ocupades per l'exèrcit marroquí.

- Provocar la mort de milers de marroquins i saharauis als camps de batalla.

En definitiva, una guerra que significa no deixar viure, sobreviure un poble a la seva terra: el poble saharauí.

De bon matí sortirem amb un land-rover sense sòtil en direcció al territori del Sàhara, situat a un centenar de kms. de Tindouf. Erem tres saharauis, un alemany, un menorquí i jo. El dia era, com sempre, clar, amb l'atzur pur del matí i un aire saníssim que fruïes d'alenar. Feia un poc de fred i ens abrigàrem un poc, ens col·loquèrem el turbant del que més tard en descobriríem els secrets.

El paisatge era en principi d'una aridesa i una extensió infinites, no era un desert d'arena, sinó de pedres grises com escampades en una immensa planura d'asfalt. A uns 70 kms. el paisatge va començar a canviar, la

terra prengué el color groguenc i de cada vegada trobàvem més arena i certa vegetació estepària que s'anava fent més nombrosa com més ens acostàvem al territori saharià. I aparagueren aucells, molts més aucells dels que m'havia imaginat existissin en aquell lloc. N'hi havia que eren com a sebellins del desert, i també com a terroles i titines com les de per aquí, però tots de plomatges groguencs o beixos, poc a poc me n'adonava que els colors del desert eren molt suaus i fins i que n'hi havia moltíssims.

Record que trobàrem una avutarda, que és un aucellot quasi tant gros com un endiòt. Immediatament aturarem el land-rover i en Faisal va treure un "kalamikof" molt vell i va provar de fer-hi punteria, però l'avutarda no s'estava mai quieta i alçava el vol per tornar-se a posar. Ens va fogir. Aquell aucell ens hagués servit ben bé per dinar, més tard vaig comprovar que els saharauis són i foren un poble que viuen molt de la caça, i que el Sàhara era una gran zona poblada de gran varietat d'animals, com a gaceles, estruços, etc. però després de la colonització espanyola i ara amb la guerra els animals havien desaparegut molt. Un poc decebutts proseguirem el camí...

passat festes

G. Bisquerra

FIRA - 88

I què podem dir de sa fira que tothom no sàpiga?

Suposam que res perquè tots els artanencs i molta gent de fora es passejà pel seus entorns. Així mateix volem deixar constàcia per a la nostra història del que passà.

Sembla queenguany hi hagué més llocs de venda que altres anys, i algunes novetats com la mostra de ponys galesos a la plaça del mercat devora l'acostumada mostra de cavalls. També la mostra de bocs a la Gran Via, amb un bon banyam i molt de pèl i olor (pudor). Novetat també el lloc de venda d'objectes de fabricació casera i gelat d'ametla estil antic, a càrrec d'uns animosos joves artanencs a Na Batlessa.

Més voluminosa l'exposició de maquinària de Cial. Artà i de la ferreteria Pascual. Gran varietat a les exposicions de cotxes de la Renault, Ford i Citroën, i moltes visites a les d'art a ca na Francesca Terrassa (pintures) al Dorado (pintures) a Vora Vora (preciosos ventalls obres del conegut César Estrany) i a Na Batlessa les ja clàssiques de randes, manteleries de punt antic i altres que treuen els ulls a les dones. També hi hagué una exposició de llinatges. En Jeroni tingué visites tot el dia a la teulera i en Joan Sopa exposà els famosos esclata-sangs i els pòrtics del Talaiot. També Mn. Gili tingué el seu lloc de llibres a Na Batlessa, posant a la venda la seva darrera obra dedicada als ermitans de Mallorca.

I la gent aquest dia s'ho passa bé, i treu el duró per gastar i compra el que ha de mester i a vegades el que no necessita, però pareix una obligació el firar qualche coseta en que sia un trinxet o un cossiòl.

HOTEL-APARTAMENTOS
-RESTAURANTE

MINI GOLF
CANYAMEL

Artanense: TU LOCAL!

A la tarda carreres de cavalls a Son Catiu i futbol a Ses Pesqueres. I el vespre demostració i ball obert a la Plaça Nova a càrrec de l'agrupació "Artà balla i canta". Tres actes on la gent s'hi abocà tal volta com a cloenda d'aquesta diada de la festa de la fira de setembre. I així acabà la fira d'Artà, tot una institució ja dins el nostre poble.

Per molts d'anys.

millor

Telex 69565 VGOR E G.A.T. 820

Calle Binicanelle, 12 - ☎ 585515/52 - CALA MILLOR
Carretera C/la Agulla, 19 - ☎ 564017 - CALA RATJADA

AVANCE OTOÑO-INVIerno 88

ARAGÓN-LOURDES-ANDORRA	
del 2 al 8 oct.	42.600
VALLE DE ARAN-LOURDES y ANDORRA	
del 8 al 12 oct.	31.500
GALICIA y ASTURIAS	
del 8 al 15 oct.	47.700
CANTABRIA y ASTURIAS	
del 12 al 16 oct.	33.900
GALICIA y PORTUGAL	
del 22 al 29 oct.	45.800
ZARAGOZA-MADRID y alrededores	
del 17 al 23 oct.	34.500
ANDALUCIA al completo	
del 6 al 15 de nov.	38.900

Estos precios incluyen: avión desde Palma, autocares durante todo el recorrido, hoteles turista en régimen de pensión completa, almuerzo en restaurantes, guía desde Palma y seguro de viajeros.

BEATIFICACION DE FRAY JUNIPERO ROMA: del 24 al 26 sep. Avión más estancia hotel. 47.500

ITALIA, visitando NIMES, NIZA, MILAN, VENECIA, FLORENCIA, ASIS, ROMA, PISA. 78.500
del 19 al 28 sept. Incluye avión desde Palma, autocar, hoteles turista con baño, traslados a la basílica de San Pedro.

Para más información, consúltenos!
Tf. 58 55 15 y 56 43 00

política local

PLE MUNICIPAL DEL DIA 6 DE SETEMBRE

Una vegada acabades les vacances estiuenques, han tornat començar les tasques municipals dels nostres edils.

Després d'haver aprovat les actes dels passats plens, que, com és habitual al nostre Consistori, els regidors llegeixen a ca seva, es passà a debatre el projecte d'urbanització del Polígon 2 A, "zona dels canons de Betlem" que, segons explica el Batle, els tècnics municipals han vist correcte.

El portaveu d'A.P. Sr. Sureda, demanà s'exiguesqui a l'empresa urbanitzadora que ho deixi ben acabat, que no deixi una càrrega per a l'Ajuntament, contestant-li el Batle que és clar que s'ha d'exigir una solvència.

Una vegada aprovat per unanimitat el projecte urbanitzador, es passà a debatre el projecte de compensació.

Com explicà el Batle, aquesta compensació és la cessió a l'Ajuntament dels terrenys que han de passar a ser públics, que suposa un 10% de la urbanització.

Va haver-hi una llarga polèmica sobre la conveniència o no, de cobrar uns 5 milions de pessetes, com volen els dos grups que governen, o destinar-ho a fer més zona verda, com proposava l'opositor Jaume Payeras, el qual fou replicat per la primer tinent-batle, Srta. Francesca Píris, qui li recordà que els urbanitzadors havien inclosos totes les exigències fetes per l'Ajuntament, ara no se'ls ha de demanar més zona ajardinada.

Els altres dos regidors d'A.P. demanaren que almanco s'avisés quan es cobren unes compensacions, que ells ho veien una manca de delicadesa i d'atenció envers l'oposició. Si la Comissió Informativa es celebrava uns dies abans que el ple, hi hauria temps d'esser informats pel seu representant a dita Comissió, però si es fa com fins ara, moments aïans de començar la Sessió, no poden ser informats degudament.

Va haver-hi 7 vots a favor i 5 abstencions. Hi mancava un regidor del P.S.O.E.

Llavors el Sr. Pastor donà a conèixer unes **informacions confidencials** que té sobre la instal·lació d'un aparell de radar a Sa Talaia Freda, per part d'Aviació Civil. Pareix que si volen col·locar unes bolles de 17 metres de diàmetre, fer-hi una carretera, endemés d'una casa i una torre.

Es demana al Delegat del Govern Central, Aviació Civil i Govern Balear, que en cas de dur-se a terme aquest projecte, s'aprofiti Sa Tudossa, on ja hi ha carretera, antenes i edificació.

Va haver-hi 10 vots a favor i l'abstenció dels 2 regidors del C.D.S.

Llavors es passà als precís i preguntes, dels quals intentarem donar a conèixer als lectors de BELLPUIG les intervencions que creim més interessants.

La primera pregunta la féu el portaveu d'A.P. que, començà dient que creia que l'Ajuntament no funciona. Acte seguit demanà per què no funcionava l'escola de dibuix. El Batle li contestà que des d'un principi havia funcionat on abans hi havia Tots Junts, que després s'hi muntà la ràdio i altres coses i el particular que feia les classes de dibuix no li anà bé cap dels locals que se li oferiren, pel sol fet que els havia de compartir, el que volia era estar sol.

També demanà el regidor Sureda què passava amb la Comissió de Seguiment de la Depuradora. Com recordareu els lectors d'aquestes cròniques fa ja temps fou aprovat crear dita comissió. El Batle li contestà que ara la Conselleria vol un informe de l'impacte ambiental. Digué també el Sr. Pastor que era degut a la burocràcia autònoma i afegí. Aquesta sí que no funciona.

Una altra pregunta que també féu dit regidor fou per què no es retiren les altes herbes que hi ha per alguns carrers de la Vila.

Va dir que s'havia millorat, ja que ell mateix ho havia comprovat, el sistema de pagaments del Consistori.

Com a darrera pregunta demanà es fessin excusats femenins a Ses Pesqueres.

El portaveu del C.D.S. regidor Amorós, començà la seva intervenció demanant al Batle si estava d'acord amb les declaracions fetes per l'arquitecte municipal, Sr. Carrió. Les quals digué el Batle no haver llegit, emperò sí que sabia que les havia fetes, per mor que l'hi havia comunicat el propi arquitecte.

Altra volta demanà sobre l'accident que tengué l'ambulància. El Sr. Batle li pregà ho fes per escrit, ja que era un tema delicat per mor de la data i les dades que són de fa gairebé sis anys. "Pareix que no es vol fer públic aquest espinós tema".

També preguntà el Sr. Amorós quants operaris tenia la brigada municipal. Contestant-li el regidor Ginard que actualment són set.

Així acabà la primera sessió d'aquesta nova etapa hivernenca.

Tomeu Lliteras

saló de bellesa

ESTEL D'AUBA

Isabel Solano
Esteticista titulada

Carrer Joan XXIII, 19-1º - Tel. 56 29 50

ARTA (Mallorca)

Maquillatges

Neteja de cutis

Depilacions

Tractaments facials i corporals

Tractaments anticelulítics

Drenatge linfàtic.

NOVETAT

Tenim a la seva disposició:

DEPILACIÓ ELECTRICA

esports

FUTBOL

Es guanyà el primer positiu

PREFERENT

ARTA 1 CARDASAR 2

Comentari:

El comentari general del partit Artà-Cardassar és que ens guanyaren, i no sols pel resultat, sinó per joc i domini.

I no va ser que l'Artà s'adormís, ni que els jugadors no donassin el do de pit. Tothom va fer el que va saber i punt. No volem dir tampoc que ens sortís un partit rodó i que la mala sort ens perseguís. Res de tot això, sinó que Sant Llorenç té un equip per anar de capdavanter, i ho demostren els resultats dels partits que ha disputat.

Així que si un equip d'aquestes característiques ens guanya a Ses Pesqueres,

no passa res. Els que no ens han de guanyar són els d'identica o menor categoria que el nostre.

Tampoc ens volem aficar amb els esquemes de joc que planteja l'entrenador. Ara bé, sí volem dir l'opinió general que tothom té, i és que s'ha fet jugar en Suárez de lateral quan tothom sap -i sempre ho ha fet- que el seu lloc és de central, que és on rendeix al màxim. Esperem, per tant, que s'agali bona nota i es planifiqui d'altra forma la contenció dels avanços de l'adversari perquè si seguim així ens donaran més de dos disgusts.

Del demés, sembla que tenim un equip per, al manco, defensar-nos dins la categoria i fer passar gust a la sana afició artanenca.

POLLENÇA 1 ARTA 1

Al partit jugat a Pollença, vàrem dur un valuós positiu que ha fet que poguéssim restar un dels dos que el Sant Llorenç se'n va dur en la seva visita a Ses Pesqueres. Sembla que el partit tingué dues parts distintes, la primera a favor del Pollença i la segona a favor de l'Artà. Llàstima que no ens aprofitàssim d'aquesta per poder aconseguir la victòria, però no venguérem de buit que és el més important.

Esperem que el proper rival, en aquest cas l'Escolar, no ens gastí una broma pesada i ens faci fugissers els punts que ens són tan necessaris. Així que ulls espolsats i a posar-hi tot per aconseguir la segona victòria.

G.B.

BÀSQUET

BASQUET SENIOR
FEMENI

II TORNEIG "SA FIRA"

Sant Salvador 42
Santa Maria 33

Un altre trofeu per a l'equip artanenc, després d'haver-se imposat al Sta. Maria per una diferència de nou punts.

Aquest va esser, possiblement, el millor partit de tots els jugats fins ara, ja que els altres dos, encara que es varen guanyar per una diferència més grossa, va esser davant un rival de molta menys qualitat.

Així, doncs, les artanencs conquestaren per segon any consecutiu (des que es va formar l'any passat) el seu Torneig de "Sa Fira 1988".

Santa Maria 53
Sant Salvador 40

La falta de motivació i de confiança en elles mateixes va impedir que es continuàs la pretemporada sense conèixer la derrota.

A la fi de la primera part es va arribar amb avantatge local per 19 a 18. A la segona part pareixia que les coses canviarien i en els primers minuts el Sant Salvador va adquirir un petit avantatge, però no va esser per molt de temps ja que unes jugades molt poc afor-

tunades (atacs clars que normalment acaben en punt i aquest cop no), varen canviar-ho tot.

En resum, podem dir que el partit per part artanenca va esser igual que el cel: així com anava avançant el partit tant el cel com el joc tornaven de cada cop més negres. A la fi de tot, brusca i derrota per 13 punts.

I ara, després d'aquestes dues primeres proves que han d'haver servit per saber quines poden esser les aspiracions per a aquest any, cal dir que el principal problema de l'equip és la manca de confiança en ell mateix. Quan el partit és força igualat, falta més motivació per poder reaccionar abans que el rival. Als rivals se'ls ha de respectar molt, però no se'ls ha de tenir gens de por.

També informar-vos que fins ara no hem destacat cap jugadora a nivell particular (i així seguirà fins al començament de lliga) perquè tots els partits jugats fins ara només eren proves per poder saber què és el que s'ha d'utilitzar més o menys aquest any.

BASQUET SENIOR
MASCULI

Perles Manacor 87
Sant Salvador 50

Partit jugat pels artanencs dia 16 d'aquest mes a "Na Capellera" de Manacor da-

vant un rival molt superior, tant tècnicament com físicament.

S'ha de dir que a la primera part els artanencs varen mantenir el marcador igualat, encara que els manacorins feien una defensa individual pressionant. A la segona part, els manacorins seguiren amb la mateixa defensa. Els artanencs, en canvi, baixaren bastant el ritme.

Si durant la primera part era la millor tècnica dels manacorins el que s'imposava, a la segona part va esser la millor tècnica i, a més a més, la millor preparació física, el que va fer que el resultat final indicàs una diferència de 37 punts.

Aquesta diferència és molt grossa però s'ha de tenir en compte que els manacorins juguen a categories superiors.

XERRIM - XERRAM

A QUIN PAIS VIVIM, senyor meu. On mos trobam? Ho volem dir? Hi ha algú que sabi noves o hagi rebut carta sobre el parador actual i secret del bon seny? Civisme, educació, raonament, sols són paraules de diccionari. Arribarà un dia en què els infants neixeran amb un sprai davall xella.

Que es preparin els ginecòlegs. Perquè, fins ara, els minyons tenien l'ocurrència de treure el cap abans que els cos, però, d'ací endavant, si no van ulls espolsats, enlloc de mostrar la testa, les fotran un "espraiat" i ja tendrem el metge amb unes pintades per la pitera de la bata que diguin: "Fora sang". "Abaix les assistències". "Perdèreu el bisturí i aviat perdreu el quiròfan". "Som lliures, ni llet ni farinetes". "Coca-cola i porrets". "Revolució i cuponàs per a tothom".

Si l'amo en Toni Llabrés Alzamora, àlies Capeller, repadrí d'en Joan de Sa Canova, aixecava el vol, tendria material per glosar a tiragassonades.

LA FIRA NO FOU UNA FIRA, sinó una firassa. Allò pareixia París o el carrer de Pekin, "Xuia Porkina", quan la gent li acopa a dinar. Tot va ser una festa

rodona. Emperò el que de veres treu la fira són els animals. La plaça del mercat donava goig a la vista. Quins cavalls, Déu meu. Tots amb el seu "pedigrí" i nom propi. El nostre Club Hípic sap el que es majenca.

Bocs i més bocs. Si és veritat que a Mallorca les bruixes adoren el dimoni i aquest les apareix en forma de boc, podem aplegar. Estam llests. Qui sap si aquell bocot pelut era un cucarell disfressat de bocarro? Hi havia qualque dona espantada de tantes varietats de banyams. El que quedà patent, és la terrible certesa de què les banyes no maten ningú. En haver romput el tendrum, són com els caixals: ja posaran arrels si volen.

COM S'ENGINYARA En Toni Maria amb el cavallet que tregué a la rifa de l'Hípòdrom de Son Catiu? No hagi por. Té un bon "manager" amb el seu gemà Pep. Perquè en Toni és l'amo, però qui li treurà les faves d'olla, per força i raó natural, és en Pep. Uà, Pepet! Ja tens feina i maldecaps. No consentis que t'espennyin la criatura. L'animalet ha caigut a bona casa. No el deixis en mans d'en Toni, perquè seria capaç d'abeurrar-lo al surtidor.

PRIMER, QUAN FEIA UNA COLLADA DOLENTA, tenien la culpa els russos, els quals, per empipar-nos, segaven i capolaven els núvols del cel amb el martell i la falç. Per això, mos arribaven xurriscadès d'aigua, llamps i trons fora temps. Ara els causants són les bombes "tòmiques", la "grogga", les bosses de plàstic i Na Pilar Miró per la plaga de dones en pèl que surten per la tele...fònica. No volem ciurons? Idò, lleties.

RECEPTA CULINÀRIA del xeff fogo

Si por motius de salud tienes que viajar a Palma, tómatelo con calma o, si no, estás perdit.

No tengas prisa en llegar, dice una buena Zarzuela, pero aquí tot el que cuela es un largo trajinar.

Te meten en un camión més vei que Matusalén que, comparat con l'antic tren, es un asno remolón.

El citado autocar, tiene bronquitis aguda, hay que prestarle ayuda, pa que pueda respirar.

Después de trasbordos mil, arribas a casa morto, i, per llevarte l'absorto, te tomas Seregumil.

Pujamos el Coll d'Artá a velocidad d'espanto, sin pedir cómo ni cuánto un caragol nos passà.

Conseller de Transportes: jo no se que putas pasa, basta de pardaleria. Si no arreglais lo de Aumasa, dejad la Conselleria.

endevinetes d'En Pere Xim

Solució al darrer número:
Un microbi invisible.

Li du una gran feinada tot l'any haver de pensar no ho sabem apreciar, per tenir-la acabada si alguna n'ha deixada ningú mai pot escainar.

racó del poeta

Eh!

El dia.

Quina alegria!

L'aire que es respira,
ens transporta aromes de natura,
El ressò se compassa, com cor d'infinit.
L'alentir constant del viure,
cerca descans, del delit.

Quina solitud!

La nit.

Oh!

J. Cabrer
Març 1988